A BÍRÓSÁG VÉGZÉSE (ötödik tanács)

2008. július 25. *

A C-152/08. sz. ügyben,

az EK 234. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Tribunal Superior de Justicia de Madrid (Spanyolország) a Bírósághoz 2008. április 15-én érkezett, 2007. október 24-i határozatával terjesztett elő az előtte

a **Real Sociedad de Fútbol SAD**,

Nihat Kahveci

és

a **Consejo Superior de Deportes**,

a **Real Federación Española de Fútbol**

* Az eljárás nyelve: spanyol.

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (ötödik tanács),

tagjai: A. Tizzano tanácselnök, M. Ilešič (előadó) és E. Levits bírák,

főtanácsnok: M. Poiares Maduro,
hivatalvezető: R. Grass,

mivel eljárási szabályzata 104. cikke 3. §-ának első albekezdése alapján a Bíróság indokolt végzéssel kíván határozni,

a főtanácsnok meghallgatását követően,

meghozta a következő

Végzést

1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem az Európai Gazdasági Közösség és Törökország közötti társulás létrehozásáról szóló, egyrészről a Török Köztársaság, másrészről

az Európai Gazdasági Közösség tagállamai és a Közösség által 1963. szeptember 12-én Ankarában aláírt, a Közösség nevében az 1963. december 23-i 64/732/EGK tanácsi határozattal (HL 1964. 217., 3685. o.; magyar nyelvű különkiadás 11. fejezet, 11. kötet, 10. o.) megkötött, jóváhagyott és megerősített megállapodáshoz (a továbbiakban: EGK–Törökország társulási megállapodás) csatolt, 1970. november 23-án Brüsszelben aláírt, a Közösség nevében az 1972. december 19-i 2760/72/EGK tanácsi rendelettel (HL L 293., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 11. fejezet, 11. kötet, 41. o.) megkötött, jóváhagyott és megerősített kiegészítő jegyzőkönyv (a továbbiakban: kiegészítő jegyzőkönyv) 37. cikkének értelmezésére vonatkozik.

2 E kérelmet az egyrészt a Real Sociedad de Fútbol SAD és N. Kahveci, másrészt a Consejo Superior de Deportes és a Real Federación Española de Fútbol (spanyol labdarúgó-szövetség, a továbbiakban: RFEF) között fennálló jogvita keretében terjesztették elő olyan sportszabályozás tárgyában, amely korlátozza az országos versenyeken részt vevő harmadik államokbeli állampolgárságú hivatásos játékosok számát.

Jogi háttér

3 A társulási megállapodás 2. cikkének (1) bekezdésével összhangban a megállapodás célja a szerződő felek közötti kereskedelmi és gazdasági kapcsolatok folyamatos és kiegyensúlyozott megerősítésének elősegítése. Ennek érdekében a társulási megállapodás tartalmaz: egy előkészítő szakaszt, amelynek során Törökország a Közösségtől kapott támogatással megerősítheti a gazdaságát (3. cikk), egy átmeneti szakaszt, amelynek során fokozatosan vámuniót hoznak létre, és szorosabban összehangolják a gazdaságpolitikákat (4. cikk), és egy zárószakaszt, amely a vámunión alapul, és magában foglalja a gazdaságpolitikák szorosabb összehangolását (5. cikk).

4 A társulási megállapodás 6. cikke a következőképpen fogalmaz:

„A Szerződő Felek a társulás megvalósításának és fokozatos fejlesztésének biztosítása érdekében a Társulási Tanácsban üléseznek, amely a megállapodásban ráruházott hatáskörök korlátai között jár el.” [nem hivatalos fordítás]

5 A társulási megállapodás 9. cikke kimondja:

„A Szerződő Felek elismerik, hogy a megállapodás hatálya vonatkozásában – azon különleges rendelkezések sérelme nélkül, amelyek a 8. cikk alapján meghozatalra kerülhetnek – a Közösség Alapító Szerződésének 7. cikkében rögzített elvnek megfelelően tilos az állampolgárság alapján történő bármely megkülönböztetés.” [nem hivatalos fordítás]

6 A kiegészítő jegyzőkönyv – amely a 62. cikkének megfelelően a társulási megállapodás szerves részét képezi – az 1. cikkének értelmében az említett megállapodás 4. cikkében említett átmeneti szakasz megvalósításához szükséges feltételeket, részletes szabályokat és ütemtervet állapítja meg.

7 A kiegészítő jegyzőkönyv 37. cikke értelmében:

„A munkafeltételek és javadalmazás tekintetében a Közösségben foglalkoztatott török állampolgárságú munkavállalók esetében az egyes tagállamok által alkalmazott szabályok nem tesznek különbséget állampolgársági alapon az ilyen munkavállalók, és azon munkavállalók között, akik a Közösség más tagállamainak állampolgárai.”

8 A kiegészítő jegyzőkönyv 39. cikkének (1) bekezdése a következőképpen fogalmaz:

„A Társulási Tanács az e jegyzőkönyv hatálybalépését követő első év vége előtt szociális biztonsági intézkedéseket fogad el a török állampolgárságú, Közösségen belül mozgó munkavállalók, illetve a Közösségben lakóhellyel rendelkező családtagjaik vonatkozásában.”

9 A társulás fejlesztéséről szóló, 1980. szeptember 19-i 1/80 társulási tanácsi határozat 10. cikkének (1) bekezdése kimondja:

„A Közösség tagállamai a rendes munkaerőpiacukhoz tartozó török munkavállalókra olyan szabályozást alkalmaznak, amely a bérek és egyéb munkafeltételek terén a közösségi munkavállalókhoz viszonyítva mindennemű, állampolgárságon alapuló hátrányos megkülönböztetést kizár.” [nem hivatalos fordítás]

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

10 N. Kahveci Spanyolországban élő, e tagállamban tartózkodási engedéllyel és munkavállalási engedéllyel rendelkező török állampolgár. Minthogy a Real Sociedad de Fútbol SAD klubbal kötött szerződése alapján hivatásos labdarúgó-játékosként vállalt munkát, közösségen kívüli játékosként szövetségi engedélyt kapott.

11 N. Kahveci az említett klub útján kérelmet nyújtott be az RFEF-hez, hogy ez utóbbi szövetségi engedélyét olyanra cserélje ki, amilyennel a közösségi játékosok rendelkeznek. Kérelme alátámasztásaként a társulási megállapodásra és a kiegészítő jegyzőkönyvre hivatkozott.

12 Az RFEF általános szabályzatának 129. cikke szerint a hivatásoslabdarúgójátékos-engedélyt e szövetség adja ki, és az arra jogosít, hogy birtokosa e szövetség tagjaként űzhesse e sportot, és valamely csapathoz tartozó játékosként indítani lehessen hivatalos mérkőzéseken és versenyeken.

13 Az általános szabályzat 173. cikke a következőképpen rendelkezik:

„Az e szabályzatban megállapított kivételek sérelme nélkül, a labdarúgó-játékosoknak ahhoz, hogy bejegyezzék őket, és hivatásosjátékos-engedélyt kapjanak, spanyol állampolgársággal vagy az Európai Unió, illetve az Európai Gazdasági Térség valamely tagállama állampolgárságával kell rendelkezniük."

14 Az általános szabályzat 176. cikkének (1) bekezdése a következőképpen szól:

„Az országos szinten rendezett és hivatásos jellegű hivatalos versenyeken részt vevő csapatok az RFEF, a nemzeti hivatásos labdarúgóliga és a spanyol labdarúgók egyesülete között e célból létrejött megállapodásokban meghatározott számban indíthatnak e versenyeken nem közösségi állampolgárságú külföldi játékosokat; ezenkívül e megállapodások meghatározzák azt is, hogy hány ilyen játékos vehet részt egyidejűleg a játékban.

[…]”

15 Az RFEF és a nemzeti hivatásos labdarúgóliga között 1999. május 28-án létrejött megállapodás az első osztályban a 2000/2001–2004/2005-ös évadokban 3-ra, a második osztályban a 2000/2001-es és a 2001/2002-es évadokban 3-ra, míg a három ezt követő évadban 2-re korlátozta azoknak a nem tagállami állampolgárságú játékosoknak a számát, akik egyidejűleg vehetnek részt a játékban.

16 2002. február 5-i határozatával az RFEF elutasította N. Kahveci említett kérelmét. N. Kahveci e határozat ellen keresetet nyújtott be a Consejo Superio de Deportes-hoz.

17 Miután e keresetet 2006. június 26-án kelt határozattal elutasították, N. Kahveci megtámadta a keresetét elutasító határozatot a kérdést előterjesztő bíróság előtt.

18 Ilyen körülmények között a Tribunal Superior de Justicia de Madrid úgy határozott, hogy felfüggeszti az eljárást, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdést terjeszti a Bíróság elé:

„A [kiegészítő jegyzőkönyv] 37. cikkével ellentétes-e az, hogy egy sportszövetség valamely török állampolgárságú hivatásos sportolóra, aki az alapeljárásban szereplőhöz hasonló spanyol labdarúgóklubnál vállal szabályosan munkát, olyan szabályt alkalmaz, amely szerint a klubok az országos szinten rendezett versenyeken csak korlátozott számban indíthatnak az Európai Gazdasági Térségen kívüli harmadik államokbeli játékosokat?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésről

19 Az eljárási szabályzat 104. cikke 3.§-ának első albekezdése értelmében, amennyiben a Bíróság elé előzetes döntéshozatalra terjesztett kérdésre a válasz egyértelműen levezethető az ítélkezési gyakorlatból, a Bíróság – a főtanácsnok meghallgatását követően – indokolt végzéssel bármikor határozhat, amelyben utal a vonatkozó ítélkezési gyakorlatra.

20 Kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy a kiegészítő jegyzőkönyv 37. cikkében és az 1/80 határozat 10. cikkének (1) bekezdésében előírt, a díjazás és egyéb munkafeltételek terén a tagállamok rendes munkaerőpiachoz tartozó török munkavállalóval szembeni mindenfajta hátrányos megkülönböztetés tilalmát úgy kell-e értelmezni, hogy azzal ellentétes, ha valamely tagállamban székhellyel rendelkező klubnál szabályosan munkát vállaló török állampolgárságú hivatásos sportolóra olyan, ugyanezen tagállam sportszövetsége által megállapított szabályt alkalmaznak, amely szerint a klubok az országos szinten szervezett versenyeken csak korlátozott számban indíthatnak az EGT-Megállapodásban részes államokon kívüli harmadik államokbeli játékosokat.

21 E kérdés hasonló a C-438/00. sz. Deutscher Handballbund ügyben 2003. május 8-án hozott ítélet [EBHT 2003., I-4135. o.] alapjául szolgáló és a C-265/03. sz. Simutenkov-ügyben 2005. április 12-én hozott ítélet [EBHT 2005., I-2579. o.] alapjául szolgáló ügyben előterjesztett kérdéshez.

22 A fent hivatkozott Deutscher Handballbund ügyben hozott ítéletben a Bíróság kimondta, hogy az egyrészről az Európai Közösségek és tagállamaik, másrészről a Szlovák Köztársaság közötti társulás létrehozásáról szóló, Luxembourgban 1993. október 4-én aláírt és a Közösségek nevében a Tanács és a Bizottság 1994. december 19-i 94/909/ESZAK, EK, Euratom határozatával (HL L 359., 1. o.) jóváhagyott európai megállapodás (a továbbiakban: Közösségek–Szlovákia társulási megállapodás) 38. cikke (1) bekezdésének első francia bekezdését úgy kell értelmezni, hogy azzal

ellentétes, ha az egy tagállamban székhellyel rendelkező labdarúgóklubnál szabályosan munkát vállaló szlovák állampolgárságú hivatásos sportolóra olyan, ugyanezen tagállam sportszövetsége által megállapított szabályt alkalmaznak, amely szerint a klubok bajnoksági vagy kupamérkőzéseken csak korlátozott számban indíthatnak az EGT-Megállapodásban részes államokon kívüli harmadik államokbeli játékosokat.

23 A fent hivatkozott Simutenkov-ügyben hozott ítéletben, amely az RFEF általános szabályzatának és a jelen végzés 15. pontjában hivatkozott 1999. május 28-i megállapodásnak ugyanazon rendelkezéseire vonatkozott, mint amelyek a jelen alapjogvita tárgyát is képezik, a Bíróság úgy ítélte meg, hogy az egyrészről az Európai Közösségek és azok tagállamai, másrészről az Orosz Föderáció közötti partnerség létrehozásáról szóló, Korfun 1994. június 24-én aláírt és a Közösségek nevében a Tanács és a Bizottság 1997. október 30-i 97/800/EK, ESZAK, Euratom határozatával (HL L 327., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 11. fejezet, 26. kötet, 356. o.) jóváhagyott partnerségi és együttműködési megállapodás (a továbbiakban: Közösségek–Oroszország partnerségi megállapodás) 23. cikke (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes, ha egy tagállamban székhellyel rendelkező klubnál szabályosan munkát vállaló orosz állampolgárságú hivatásos sportolóra olyan, ugyanezen tagállam sportszövetsége által megállapított szabályt alkalmaznak, amely szerint a klubok az országos szinten szervezett versenyeken csak korlátozott számban indíthatnak az EGT-Megállapodásban részes államokon kívüli harmadik államokbeli játékosokat.

24 A Bíróság különösen azt is kimondta, hogy az országos versenyen indítható, érintett harmadik állambeli játékosok számát korlátozó szabály a munkafeltételekre vonatkozott, amennyiben közvetlen hatása volt az említett tagállamnak a fogadó tagállamban már szabályosan munkát vállalt hivatásos játékosai részvételére a fogadó tagállamban rendezett versenyek találkozóin (lásd a fent hivatkozott Deutscher Handballbund ítélet 44–46. pontját, valamint a Simutenkov-ügyben hozott ítélet 32., 36. és 37. pontját).

25 Márpedig a kiegészítő jegyzőkönyv 37. cikkének megszövegezése nagyon közel áll a Közösségek–Szlovákia társulási megállapodás 38. cikke (1) bekezdése első francia bekezdésének, valamint a Közösségek–Oroszország partnerségi megállapodás 23. cikke (1) bekezdésének megszövegezéséhez.

26 A Közösségek–Szlovákia társulási megállapodás 38. cikke (1) bekezdésének első francia bekezdésének szövege ugyanis a következő:

„Az egyes tagállamokban érvényben lévő feltételeknek és eljárásoknak megfelelően […] az adott tagállam területén jogszerűen munkát vállaló szlovák állampolgárságú munkavállalókkal szembeni bánásmódnak mentesnek kell lennie az állampolgárság alapján történő mindennemű hátrányos megkülönböztetéstől a munkafeltételek, a díjazás vagy az elbocsátás tekintetében a saját állampolgáraik részére nyújtott bánásmódhoz viszonyítva."

27 A Közösségek–Oroszország partnerségi megállapodás 23. cikke (1) bekezdése kimondta:

„A Közösség és tagállamai az egyes tagállamokban érvényben lévő törvényeknek, feltételeknek és eljárásoknak megfelelően biztosítják, hogy az adott tagállam területén jogszerűen munkát vállaló orosz állampolgárokkal szembeni bánásmód mentes legyen az állampolgárság alapján történő mindennemű megkülönböztetéstől [helyesen: hátrányos megkülönböztetéstől] a munkafeltételek, a díjazás vagy az elbocsátás tekintetében a saját állampolgáraik részére nyújtott elbánáshoz viszonyítva."

28 Amint arra a Bíróság rámutatott, az ilyen rendelkezések világos, pontos és feltétlen megfogalmazásban minden tagállamnak megtiltják, hogy állampolgárságuk alapján a munkafeltételek, a díjazás vagy az elbocsátás tekintetében hátrányosan megkülönböztessék az érintett harmadik állam munkavállalóit az adott tagállam állampolgáraihoz képest. A magánszemélyek tehát hivatkozhatnak e rendelkezésekre a tagállamok bíróságai előtt (a fent hivatkozott Deutscher Handballbund ügyben hozott ítélet 28–30. pontja és a fent hivatkozott Simutenkov-ügyben hozott ítélet 22–24. pontja).

29 E megállapítást ki kell terjeszteni a kiegészítő jegyzőkönyv 37. cikkére is, mivel annak szövege semmilyen lényeges eltérést nem mutat a Közösségek–Szlovákia társulási megállapodás 38. cikke (1) bekezdésének és a Közösségek–Oroszország partnerségi megállapodás 23. cikke (1) bekezdésének szövegéhez képest. Másfelől a Bíróságnak már alkalma nyílt megállapítani, hogy az 1/80 határozat 10. cikkének (1) bekezdése, amely a kiegészítő jegyzőkönyv 37. cikkében megfogalmazott szabályt veszi át, világos, pontos és feltétlen megfogalmazásban tiltja meg a tagállamoknak, hogy állampolgárságuk alapján a díjazás és más munkafeltételek tekintetében hátrányos megkülönböztetést alkalmazzanak az e tagállamok rendes munkaerőpiacához tartozó migráns török munkavállalókkal szemben (a C-171/01. sz. Wählergruppe Gemeinsam ügyben 2003. május 8-án hozott ítélet [EBHT 2003., I-4301. o.] 57. pontja).

30 Végeredményben ahogyan azt a Bíróság már kimondta, hogy a társulási megállapodás céljával összhangban áll az a megállapítás, amely szerint a tagállamok rendes munkaerőpiacához tartozó török munkavállalókkal szembeni, állampolgárságon alapuló, a díjazás és más munkafeltételek tekintetében történő hátrányos megkülönböztetés tilalma közvetlen hatállyal rendelkezik. A társulási megállapodás célja ugyanis a szerződő felek közötti kereskedelmi és gazdasági kapcsolatok fejlődésének elősegítése, ideértve a munkavállalók szabad mozgásának fokozatos megvalósítását. E célkitűzés lehetővé teszi a Közösség számára, hogy elismerje az e megállapodás olyan rendelkezéseinek közvetlen hatályát, amelyek kellően pontos és feltétlen elveket fogalmaznak meg ahhoz, hogy azokat a nemzeti bíróság alkalmazni tudja (a fent hivatkozott Wählergruppe Gemeinsam ügyben hozott ítélet 62., 65. és 66. pontja).

31 E fentiekből világosan következik, hogy a Bíróság által a fent hivatkozott Deutscher Handballbund és Simutenkov-ítéletben elfogadott értelmezés a társulási megállapodás esetében is alkalmazandó.

32 Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésre tehát azt a választ kell adni, hogy a kiegészítő jegyzőkönyv 37. cikkében és az 1/80 határozat 10. cikkének (1) bekezdésében előírt, a díjazás és egyéb munkafeltételek terén a tagállamok rendes munkaerőpiachoz tartozó török munkavállalókkal szembeni mindenfajta hátrányos megkülönböztetés tilalmát úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes, ha valamely tagállamban

székhellyel rendelkező klubnál szabályosan munkát vállaló török állampolgárságú hivatásos sportolóra olyan, ugyanezen tagállam sportszövetsége által megállapított szabályt alkalmaznak, amely szerint a klubok az országos szinten szervezett versenyeken csak korlátozott számban indíthatnak az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes államokon kívüli harmadik államokbeli játékosokat.

A költségekről

33 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről.

A fenti indokok alapján a Bíróság (ötödik tanács) a következőképpen határozott:

Az Európai Gazdasági Közösség és Törökország közötti társulás létrehozásáról szóló, egyrészről a Török Köztársaság, másrészről az Európai Gazdasági Közösség tagállamai és a Közösség által 1963. szeptember 12-én Ankarában aláírt, a Közösség nevében az 1963. december 23-i 64/732/EGK tanácsi határozattal megkötött, jóváhagyott és megerősített megállapodáshoz csatolt, 1970. november 23-án Brüsszelben aláírt, a Közösség nevében az 1972. december 19-i 2760/72/EGK tanácsi rendelettel megkötött, jóváhagyott és megerősített kiegészítő jegyzőkönyv 37. cikkében és a társulás fejlesztéséről szóló, 1980. szeptember 19-i 1/80 társulási tanácsi határozat 10. cikkének (1) bekezdésében előírt, a díjazás és egyéb munkafeltételek terén a tagállamok rendes munkaerőpiachoz tartozó török munkavállalókkal szembeni mindenfajta hátrányos

megkülönböztetés tilalmát úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes, ha valamely tagállamban székhellyel rendelkező klubnál szabályosan munkát vállaló török állampolgárságú hivatásos sportolóra olyan, ugyanezen tagállam sportszövetsége által megállapított szabályt alkalmaznak, amely szerint a klubok az országos szinten szervezett versenyeken csak korlátozott számban indíthatnak az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes államokon kívüli harmadik államokbeli játékosokat.

Aláírások